

INSERTIUNI:

se plătesc cu prețuri foarte
reduse.

Manuscriptele sunt a se adresa
redacției și acelea nu se în-
poiază.

Epistole nefrancate nu se primesc.

ACTIVITATEA

ABONAMENT:

Pe an 6 cor. pe 1/2 an 3 cor.

Pentru plugari—țărani pe an
4 coroane.

Pentru România și străinătate
Pe an 16 franci.

Un număr costă 12 bani

EDITOR, PROPRIETAR ȘI ȘEF-REDACTOR:

DR. AUREL MUNTEAN

Apare în fiecare Joi.

REDACTOR RESPONSABIL:

LAURIAN BERCIAN

Sz. 5711—1902.

bftő.

Ō Felsége a Király nevében!

A dévai kir. törvényszék mint büntető bíróság Koncz Gyula kir. tszéki bírő elnöklete alatt Hidegh István kir. tszéki bírő és Kovács Zoltán kir. tszéki albirő mint szavazó bírákból alakított tanácsban melyben a jegyzőkönyv Dr. Gréb Brunó kir. tszéki aljegyző vezette, — Makkai Jenő kir. ügyész mint közvádó, Vulku János mint fő magánvádó, Dr. Vlád Aurél ügyvéd mint főmagánvádó képviselője és Dr. Muntean Aurél ügyvéd mint védő részvételével a dévai kir. törvényszék vádtaácsnak 1597/902 szám alatti vádhatározata szerint nyomtatvány után elkövetett rágalmasz vétsége címén vádolt *Bercsán Laurián* ki romoszi születésű, szászvárosi lakos, 52 éves, gör. kat. vallású, nős, 2 gyermek atyja, lapszerkesztő, vagyonos, irástudó — elleni bűnügyben Déván 1902. évi december hó 15-én megtartott nyilvános főtárgyalás alapján a vád és védelem meghallgatása után következőleg

Í T É L T:

A kir. törvényszék Bercsán Laurián vádlott a miatt, hogy a Szászvárosban megjelenő *«Activitatea»* című hetilap 1901. évi január hó 12-én megjelent 2. számban *«Eszrevétek egy szászvárosi gazdasági bankett felett»* czímen megjelent közleményben Vulku János szászvárosi lakosról az *«Ardeleana»* pénzintézet ügyeivel foglalkozva azt állította, hogy Vulku János által az *«Ardeleana»*-nak a műmalom tiszta jövedelméből fizetendő 30%-nyi jövedelemre vonatkozólag az ellenőrzés lehetetlen és így az intézet Vulku úrnak becsületességére van bízva, hogy ezután hogyan állanak ezzel a becsületességgel is, erre vonatkozólag hivatkozva azon sok emberre, kik a szászvárosi gazdasági egyesület ajánlatára a múlt évben csak éppen a nevezett kereskedőtől vették a trifolium és luczerna magot s a ki nekik akkor a kolozsvári gabona állomástól bizonyítványt mutatott fel azzal, hogy a mag aranka mentes, ma pedig lefőzve illetve megcsalatra látják magukat miután bevetett földjeiken már az első évben mutatkozott az aranka — bűnösnek kimondja a btkv. 258 §-ban meghatározott és a btkv. 259 §-s szerint minősülő nyomtatvány után elkövetett rágalmasz vétségében s e miatt a btkv. 259 §-s alapján a btkv. 92 §-s alkalmazásával a dévai kir. ügyészséghez 15 nap s végrehajtás terhe alatt befizetendő az 1892. évi XXVII. t.-cz. 3 §-ban meghatározott cselekre fordítandó s behajthatatlanság esetén tíz napi fogházzal helyettesítendő száz (100) korona pénzbüntetésre mint fő és behajthatatlanság esetén kettő napi fogházzal helyettesítendő husz korona pénzbüntetésre mint mellékbüntetésre itéli, a bp. 480 §-s alapján kötelezi a bűnügyi költségek hordozására, a btkv. 277 §-s alapján kötelezi hogy ezen ítéletet egész terjedelmében indokaival együtt saját költségén a Szászvárosban megjelenő *«Activitatea»* című politikai heti lap legközelebbi száma elején közzé tege.

Indokolás.

Bercsán Laureán vádlott a főtárgyaláson beismerte, hogy a Szászvárosban megjelenő *«Activitatea»* című politikai heti lap 1901. évi január hó 12-én megjelent 2. számban *«Eszrevételek egy szászvárosi gazdasági bankett felett»* czímen megjelent közleményt mint a lap felelős szerkesztője ő írta és tette közzé.

Eme közleményben vádlott az *«Ardeleana»* pénzintézet ügyeivel foglalkozva sértet Vulku Jánosról azt állította, hogy Vulku János által az *«Ardeleana»*-nak a műmalom tiszta jövedelméből fizetendő 30%-nyi jövedelemre vonatkozólag az ellenőrzés lehetetlen és így az intézet Vulku úrnak becsületességére van bízva, hogy ezután hogyan állunk ezzel a becsületességgel is, erre vonatkozólag hivatkozva azon sok emberre kik a szászvárosi gazdasági egyesület ajánlatára a múlt évben csak éppen a nevezett kereskedőtől vet-

ték a trifolium és luczerna magot s a ki nekik akkor a kolozsvári gabona állomástól bizonyítványt mutatott fel azzal, hogy a mag aranka mentes, ma pedig lefőzve, illetve megcsalatra látják magukat miután bevetett földjeiken már az első évben mutatkozott az aranka.

Vádlott eme ténybeli állítások bizonyításnak megengedését kérte azt hozván fel, hogy állítónak célja a közérdek megróvás volt.

A kir. törvényszék az állított tényekben a közérdek megróvását fennforogni látta, melynélfogva annak igazolására a bizonyítást azt elrendelte.

A bizonyítási eljárás folyamán kihallgatott tanuk nevezetesen Mihály János, Ádám János, és Fleser Dragosim vallomásából kétségtelen, hogy a sértettől vett termény magból aranka kelt ki, de kétségtelen az is, hogy sértet az eladás alkalmával a magot aranka mentesnek nem állította, a vető mag vizsgáló bizottságtól olyan bizonyítvány mely szerint a mag aranka mentes lenne fel nem mutatott. A bizonyítási eljárás adataiból kétségtelen az is, hogy Mihály János tanu a termény magot a forgalomba helyezés előtt a sértettnél megvizsgálta, azt szépen, jónak találta s a gazdasági egyesület éppen az ő ajánlatára javasolta tagjainak megvételre — kétségtelen továbbá, hogy Mihály János említett nyilatkozatára sértett saját megnyugtató céljából a magból próba vizsgálatot eszközöltetett s azt a magvizsgáló állomásnak az iratok között elfekvő bizonyítványa szerint aranka mentesnek találattott.

Ezek előrebocsátásából s figyelemmel arra is, hogy sértett az eladott termény magokat a főtárgyalási jegyzőkönyv tartalma szerint jóhiszemű gazdákól szerezte be — kitűnik, hogy sértet a termény magot mint aranka mentest jóhiszeműleg hozta forgalomba. Így tehát az a magból aranka is kelt ki, becsületességét annál kevesebbé érinti, mert tanuk vallomása szerint a vétel alkalmával a magot aranka mentesnek nem állította, a vetőmag vizsgáló állomásnak erre vonatkozó bizonyítványát nem mutatta.

E szerint tehát vádlottnak ama ténybeli állítása, hogy sértett a termény nagy eladásakor a magvizsgáló állomástól kedvező bizonyítványt mutatott volna fel, következőleg a vevőket a mag aranka mentes voltáról tévedésbe ejteni igyekezett volna, — valótlanul bizonyult minélfogva ama állítás tekintettel arra, valóságos esetben azt kiről állítattik kétségtelenül a közmegevetésnek tenné ki — a rágalmaszát megállapítja.

Az incziminált hírlapi közleményben foglalt ama további állítás, mely szerint sértett által az *«Ardeleana»* haszonbérbe vett műmalom tiszta jövedelméből fizetendő 30% beszolgáltatására, az ellenőrzés lehetetlen lévén, ennek beszolgáltatása sértet becsületére van bízva, hogy ebben mennyire lehet bízni, kitűnik a lóhere és luczerna mag eladásával tanusított eljárásból — a rágalmaszát szintén megállapítja, mert egyfelől sértetnek e körüli eljárását valótlanul bizonyult közmegevetésre méltó ténnyel hozván kapcsolatba ténként kimutatni igyekezett, hogy sértett a tiszta jövedelem 30%-át nem szolgáltatja be, de másfelől azért is, mert a főtárgyalás adatai szerint sértetnek az *«Ardeleana»* költött szerződése értelmében az *«Ardeleana»* az üzletvezetés tetszés szerint szakértőkkel meg vizsgálhatta, azt meg is vizsgálhatta s a mint Mihály János igazgatósági tag eskü alatti vallomásától kitűnik tanu is megvizsgálta s mindent a legnagyobb rendbe talált. Így tehát vádlottnak eme állítása is valótlan lévén, tekintettel arra, hogy az incziminált hírlapi közlemény mindezeket tényként állítja sértettől, tekintve a közmegevetésre irányuló akarati elhatározás egységes voltát vádlott ténykedése a btkv. 258 §-ban meghatározott és a 259 §-s szerint minősülő egy rendbeli vétséget képezvén abban bűnösnek kellett kimondani.

A büntetés kimérésénél sulyasbító körülmény hiányában enyhítő körülményül vétetett beismérése és büntetlen előlete, melyek alapján a btkv. 92 §-s alkalmazása indokolt-

nak s az es alapon kiszabatot büntetés bűnöségi fokával arányosnak találattott.

Az ítélet többi része a rendelkező részben felhívott törvényszakaszon alapszik.

A kir. törvényszék.

Déván, 1902. évi december hó 15-én.

Dr. Pap s. k. Solymosi s. k.
elnök. jegyző.

Sz. 1677—1903. II. Másolat.

Ō Felsége a Király nevében.

A kolozsvári kir. ítélőtábla mint felebbviteli büntető bíróság Gál Jenő kir. ítélőtábla tanács elnök elnöklete alatt Hossu László, Dr. Rudnénszky Béla, Kain Hugó, Pap Farkas kir. ítélő táblai bírák valamint Dr. Jó Károly kir. ítélőtáblai tanács jegyző mint jegyzőkönyvvezető részvéte mellett nyomtatvány után elkövetett rágalmasz vétsége miatt vádolt Bercsán Laureán bűnügyében a dévai kir. törvényszéknek mint büntető bíróságnak az 1902. évi december hó 15-ik napján megtartott nyilvános főtárgyalás alapján 5711—1902 bftő, szám alatt hozott ítélete ellen vádlott és védője által bejelentett felebezés folytán Dr. Csipkés Károly kir. ügyész mint közvádónak s a Dr. Tutsek Sándor ügyvéd, mint főmagánvádó képviselőjének s a szabadlábban levő Bercsán Laureán vádlottnak s Abraham Antal ügyvéd mint közvédőnek jelenlétében Kolozsvárt 1903. évi június hó 24-én megtartott nyilvános felebbviteli főtárgyalás alapján a vád és védelem meghallgatása után hozta a következő ítéletet: A kir. törvényszék ítélete indokainál fogva helyben hagyatik egyidejűleg Dr. Tutsek Sándor főmagánvádó képviselőjének a mai felebbviteli főtárgyaláson megjelenéséért a B. P. 485 §-s alapján saját felőlv szemben 40 koronában állapítják meg, a melynek főmagánvádó Vulku János részére Bercsán Laureán vádlott 15 nap alatt különbeni végrehajtás terhe mellett leendő megtérítésére a B. P. 480 §-s alapján kötelezzetik. Kolozsvárt 1903. évi június hó 24-én. Fekete Gábor s. k. elnök Dr. Rudnyánszky Béla s. k. előadó.

Sz. 1000—1904.

bftő.

Kiedta a kir. törvényszék.

Déván, 1904. évi február hó 19-én.

Dr. Pap s. k. Solymosi s. k.
elnök. jegyző.

Sz. 384—1904. B.

Hivatalos másolat.

Ō Felsége a Király nevében a magy. kir. Curia

nyomtatvány után elkövetett rágalmasz vétsége miatt vádolt Bercsán vagy Bercsán Laurián ellen a dévai kir. törvényszék előtt folyamatba tett s uganott 1902. évi decz. hó 15-én 5711 sz. alatt, a kolozsvári kir. ítélő tábla által pedig a vádlottnak és védőjének felebbezésére 1903. évi június hó 24-én 1677 sz. alatt elintéztett bűnvádi pert a vádlottnak s a közvédőnek semiségi panasza folytán 1904. évi január hó 14 napján tartott nyilvános tárgyalás alapján, a koronaügyésznek és a védőnek meghallgatása után vizsgálat alá vevén, következő

végzést hozott:

A semiségi panasz a bp. 437 §. negyedik bekezdése értelmében mint alaptalan elutasítottatik.

Indokok.

A kir. ítélő tábla mint felebbviteli büntető bíróság ítélete ellen a vádlott és közvédő a bp. 385 §. 1 a. pontja alapján használt semiségi panaszt s azt a közvédő írásban s a vádlott védelmében a kir. Curia előtt tartott tárgyaláson megjelent Dr. Muntean Aurél ügyvéd is szóbelileg indokolván többek között a fősuly arra helyeztetik hogy a hírlapbeli vádbeli állítások valótlanosságokat nem tartalmaznak miután a főtárgyaláson tanuk bizonyították, hogy a magánvádó

által forgalomba bocsátott és eladott luczerna sa lóhere vető magvak arankások voltak! minélfogva az illető cikkeknek a magánvádó által az *«Ardeleana»* pénzintézetnek fizetendő 30% ellenőrzésére és magánvádó becsületességében való bizalomra vonatkozó részében sem foglaltatik rágalmasz.

Mint hogy azonban a bíróság valótlanulként megállapítottnak elfogadta, hogy a vádlottnak ama ténybeli állítása, hogy magánvádó a termény mag eladásakor a magvizsgáló állomástól kedvező bizonyítvány mutatott volna fel s a vető magot aranka mentesnek állította volna: valótlanul bizonyult, emélfogva a bíróság a rágalmasz megállapításával a büntető törvény megfelelő rendelkezésének alkalmazása tekintetében nem tévedett.

Mint hogy pedig a bp. 437 §. első bekezdése szerint a kir. Curia köteles határozatot a kir. ítélő tábla által valóknak elfogadott tényekre alapítani:

ezeknél fogva a semiségi panaszt mint alaptalanul a törvény fent idézett rendelkezése értelmében el kellett utasítani.

Kelt Budapesten, 1904. évi január hó 24-én.

Vörösmarty Béla sk. Losonczy Ödön sk.
elnök. előadó.

Sz. 1009—1904.

bftő.

Végzés.

A kir. törvényszék mint büntető bíróság az ezen III. bírósági végzés által nem érintett s az 1677—1903. II. számú II. bírósági ítélet által helyben hagyott 5711—1902 B. számú elsőbírósági ítéletet jogerősnek és végrehajthatónak nyilvánítja s mind három bírósági határozatot a dévai kir. ügyészségnek Dr. Muntean Aurél szászvárosi ügyvédnek Bercsán Laureán elítéltnél Vulku János sértett és Dr. Vlád Aurél ügyvéd szászvárosi lakosoknak kiadni rendeli

az elítelt erkölcsi és vagyoni bizonyítványát pedig azzal teszi át, a dévai kir. ügyészséghez, hogy a főtárgyalási jegyzőkönyv tanúsága szerint ez ügyben 56 korona 80 fillér tanudijakban megállapított költség merült fel.

A kir. törvényszék.

Déván, 1904. évi február hó 19-én.

Dr. Pap s. k. Solymosi s. k.
elnök. jegyző.

†
Ion Valer Barcian.

Am publicat deja necrologul despre moartea acestui bun prietin în numărul trecut, având însă în vedere cunoștința lui extinsă în Orăștie și mai cu seamă în fostul scaun al Orăștiei, ne ținem de datorința a reveni asupra bunelor lui însușiri și a supra activității lui, ce a desvoltat-o în Sebeșul-săsesc și jur, în Mercurea și jur, apoi în Orăștie și jur.

Bine este a ne ocupa de bărbații distinși, cari cu abnegațiune au protestat dela începutul carierii lor cele mai bune intențiuni față de neam și instituțiunile lui culturale, economice și naționale.

Ce impresiuni a lăsat Barcian după sine peste tot locul, se vede din unele casuri sêvărșite de el, ce nu le putem rețacea. La locul înțai dăm loc aprețiarilor din foaia sa *«Controla»* dela 21 Faur a. c.

„Redactorul și proprietarul acestei foi, Ion Valer Barcian, Sâmbătă în

20 Febr. n. la 10 ore înainte de a., a încetat de a mai viețui, lăsând în cea mai mare durere nemângăiața-i soție și două fetițe drăgălașe, cărora le-a fost inger păzitor și tată ocrotitor. Nemiloasa moarte i-a ciontat firul vieții tocmai acum când era mai mare lipsă ca să-și crească copii și să-și îndrepteze pe calea fericirii și tocmai acum când cauzele noastre de obște încă aveau nevoie de sprijinul-i puternic.

Născut în Sas-Sebeș, comitatul Sibiiului, la anul 1851, încă de tinere a primit o creștere din cele mai bune și după absolvirea școlii elementare, părinții, țărani cu bunăstare materială, l-au dat la gimn. inferior din Sas-Sebeș, pe care absolvându-l a trecut apoi la gimn. din Sibiu și Alba-Iulia, ear examenul de maturitate l-a făcut cu calculi excelenți la gimn. din Beiuș. După absolvirea școlii secundare a urmat cursurile universitare la facultatea juridică din Cluj și apoi la cea din Pesta, unde s'a distins nu numai ca student sirguincios, dar și prin lucrările-i publiciste, pe cari publicul de pe atunci le gusta cu plăcere.

Făcându-și anul de voluntar, la 1 Nov. 1874 a fost numit sublocotenent în rezervă.

Ales notar la magistratul din Sas-Sebeș, a dezvoltat o activitate foarte intensivă pentru binele poporului din orașelul seu natal, care a trebuit să se despartă de funcționarul harnic și înțelept. În special Românii din Sas-Sebeș au pierdut mult când Barcian i-a părăsit pentru a se dedica advocaturii pe care a practicat-o în Sibiu și apoi în cancelaria dlui P. Rotariu din Timișoara, care pe aceea vreme redacta »Luminătorul«. Tinere și entuziasmatul Barcian nu mult și-a mai îngropat capul în paragrafe și legi, căci la 1885 s'a făcut prim-colaborator al »Luminătorului«, turnând în articolii de ziar tot focul inimei sale și împrăștiind cu largă mână știința pe rozoarele înțelente ale neștiinței, îmbărbătând pe cei fricoși și lucrând neconținut pentru stîrpierea rezelor, cari bântue poporul nostru.

Zece ani de zile a colaborat la »Luminătorul«, de care nu s'a despărțit nici atunci, când a fost dus în Arad, înaintea Curții cu jurați, pentru un articol de anul nou publicat în 1-iul număr al »Luminătorului« din 1888. Curtea cu jurați l'a fost achitat atunci, dar procurorul făcând recurs la Curie, aceasta a nimicit sentința și la a doua pertractare ziaristul I. V. Barcian, deși a fost bine apărut de adv. C. Bredicean, a fost osândit la 6 luni temniță de stat, pe care și-a făcut-o în Seghedin.

La 1894 sistându-se »Luminătorul«

pentru a se întemeia »Dreptatea«, Barcian a fost angajat de colaborator intern la noua foaie, pe carea părăsindu-o a întemeiat, cu puține mijloace materiale, dar' cu atât mai multă însuflețire, foaia »Controla«.

Dela întemeierea foaiei și până bine de curând redactorul I. V. Barcian a muncit din greu pentru-ca să realizeze programul publicat în 1-iul număr al foaiei și pentru-ca din foaia sa să facă un organ de publicitate vrednic de încrederea tuturor. Fără resurse materiale regretatul Barcian, prin munca zelul și priceperea, cari l-au caracterizat, a susținut foaia, carea așa zicând a fost depositarul tuturor sfaturilor înțelepte și ideilor sănătoase concepute de mintea ageră a ziaristului, carele a intrunit în sine toate calitățile ce se cer dela un ziarist de profesiune.

Din faptele-i frumoase pe cari le-a săvârșit remarcăm întemeierea băncii »Coroana« din Timișoara-Elisabetin, pentru a cărei înjghebare și-a dat toate silințele.

Inimă bună, așa i-a fost ursita, ca pe urma unui morb de inimă să moară.

Dumnezeu să-l așeze în locașurile celor drepti, căci în viața lui numai pentru adevăr și dreptate a trăit și muncit«.

Vestea morții a mișcat adânc inimile tuturor cunoșcilor săi. Doliul manifestat de toate părțile societății din Timișoara au dat dovadă eclatantă, că fiertatul Barcian a fost stimat de toți, cari au avut prilej al cunoaște.

Condolențele exprimate din apropiere și departe către veduva întristată, au fost multe și au purces din inimi aievea condolătoare.

Banca »Coroana« între multe alte condolențe, primite dela institutele de credit și economii, a primit și următoarea:

La pierderea ce ați îndurat-o prin moartea D-lui Ion V. Barcian direcțiunea institutului nostru se alătură cu sincere condolențe.

»ALBINA«

Partenie Cosma,
dir. executiv.

Înmormântarea a fost un act înălțător de suflete. A pontificat Prea On. Domn Dr. Traian Putici, protopopul Timișoarei, asistat de alți trei preoți. Slujba a emoționat adânc pe toți ascultătorii.

Cuvântul funebral rostit de dl protopop a fost la culme și a făcut o impresiune din cele mai bune asupra

publicului, ce era în număr neobicinuit de mare.

Ion V. Barcian în calitate de iurist era colaborator la »Federațiune« ear după sistarea acestei foi politice, edată și redactată de profesorul universitar Alexandru Roman, era un stabil coresp. al »Gazetei Transilvaniei«, al »Telegrafului Român« și »Observatorului«. Aplicat la magistratul din Sebeșul-Săsesc, era mâna dreaptă al judeului regesc Simion Balomiri, Dr. Stefan Păcurar, Ion Paraschiv și protopopului Tipeiu, cu cari împreună atâta au lucrat, până le-a succes a pune mâna pe cârma orașului, care mai apoi, în urma intrigelor Piso-David, le-a căzut din mâni, fără a se mai putea reculege până azi.

Cu oratoria lui puternică, pătrunzătoare și convingătoare propaga iubirea de neam. Disertațiunile lui practice ținute cu prilejul adunărilor despărțământului IV. în scaunul de odinioară al Mercurii, Sebeșului și Orăștiei erau cu plăcere ascultate. — Și azi își mai aduc aminte țărani nostri din Lancrem, Piane, Cugir, Vinerea, Vaidei, și Romos cu drag de vorbirile lui pline de foc.

În calitate de oficer în rezervă stărnise pe cât a fost aici în Orăștie — în tovărășie cu alți amici ai sei de principii, chiar și ideia de a alege deputat și a nu participa la dietă, care politică adevărat pasivistă se manifestă cu atâta putere la anul 1875 și 1876 în cercul electoral al Romosului.

Ne miră, cum unele foi de ale noastre, fără al fi cunoscut în dejuns persifiază memoria lui, acum după-ce a trecut la cele vecinice. — Se poate, că schimbarea vederilor sale politice din urmă au fost efluxul unor tractări mașteră din partea atâror ce politicieni monopolizatori, de cari și astăzi băjbăie lumea românească.

Am cunoscut pe fiertatul Ion V. Barcian și datorii ne aflăm ai aduce tributul recunoștinții noastre chiar și după moarte, vârsând o lacrimă ferbinte pe țărîna mormântului său.

Deputatul Dr. Lutz Korodi.

Fostul deputat naționalist sas, Lutz Korodi, pedepsit la un an temniță de stat și 2000 coroane pedeapsă în bani, s'a mutat cu familia la Berlin, unde ocupă un post de profesor. Față de știrile tendențioase, ce s'au răspândit despre persoana sa, scrie ziarului »Berliner Tagblatt« următoarele: »Alegătorii mei germani din Brașov aveau, ca și mine, intențiunea, ca mandatul meu în dieta din Budapesta să-l folosesc în in-

teresul poporului nostru german. Căutând conform puterilor mele să satisfac acest scop, neconturbat prin eventuale amenințări și pedeci, am fost scos cu forța din cercul meu de influință prin un proces de presă, trăgănat 3 ani de zile. Acusa contra mea — formal și meritoric un unicum juridic — s'a pornit pentru »agitarea naționalității germani și române contra națiunei maghiare!« Dieta n'a dat încă »concesiunea« pentru împlinirea pedepsei; imunitatea mea a fost suspendată numai pentru deschiderea procedurii penale. Ratele din salariul meu de deputat numai odată le-am luat dela condamnarea mea, adresându-mă direct la casa dietei, fără intermedierea nimănui. Am depus imediat mandatul, când mi-s'a adus la cunoștință, că petiția mea de agrăziare a fost respinsă pe basa unui ordin al ministrului maghiar de justiție. Mi-am depus mandatul, abstrăgând de celelalte motive, și din cauza, că nu eram de acord cu purtarea colegilor mei deputați, cari ani și zile nu umblă la ședințele dietei, dar' pentru aceeașta își iau regulat ratele de salariu. În fine i-am comunicat presidentului dietei, că renunț la postul meu de profesor la gimnaziul ev. german din Brașov, ca să nu expun institutul la eventuale represalii din partea ministrului maghiar de culte. Foile maghiare din Budapesta, marimonioase cum sunt, mi-au »oferit« (!) un salariu anual fix de 6000 cor. ca profesor la Berlin, probabil ca să nu mai compătimizească pe cel exilat, dar' eu pot să desfid foarte bine marinimia și compătimirea lor. Cu inima îndurerată mi-am părăsit cu familia mea patria, dar' mă mângăiu cu aceea, că sunt cu câte-va miluri departe de atmosfera »delicată« a acelei păduri de foi«. Acesta e sfârșitul politic al ultimului »Sas verde«. Ceialați s'au căpătuit!

»Drapelul«.

A IV-a Adunare generală

»Reuniunii române de înmormântare din Sibiu«.

Raport general:

În adunarea generală a Reuniunii, ținută Vineri în 30 Ianuarie 1903, direcțiunea a prezentat următorul:

Onorabilă adunare generală!

Venind a ne da scama despre rezultatul muncii îndeplinite de Reuniunea noastră de înmormântare în anul 1903, vom începe prin a constata că:

În intervalul dela 8 Iunie 1900, timpul activării Reuniunii, și până la

FOIȘOARA

Viața publică.

Trecând dela viața privată, voiu insista mai cu seamă asupra politicii, în care se reflectă din nenorocire, întreaga noastră viață publică. Din acest punct de vedere, aplicând cuvintele lui Demostene despre acțiune la politică, am putea zice cu deplină certitudine, că prima putere în statul nostru este politica, a doua tot politică și a treia iarăși politica. În adevăr, la noi politica se amestecă în toate, ca sarea în bucate, cu singura deosebire, că sarea le drege pe toate, iar politica pe toate le strică.

A conduce bine afacerile unui stat este lucru foarte greu și cere multă experiență, cultură și onestitate; a le conduce prost și a da carul statului de ripă, este lucru așa de ușor, că-l știu face până și »marii nostri bărbați de stat«, adică »Christoșii noștri«, cum ar zice o gazetă locală în stilul ei »generos« și totdeauna desinteresat. De aceea, în țările culte și omogene, unde bărbații de stat nu sunt o parodie și își dau bine seama de greutatea sarcinii și marea răspundere, ce iau în fața țării și chiar înaintea forului proprii

lor conștiințe, schimbările de regim se fac în mod firesc, fără pasiune, ca și prin bună înțelegere. Și partidul, care ia puterea, nu-și iese de loc din piele de bucurie, ca la noi, unde partidele, ca și când ar fi pusă țara la meaz, nu ved nimic în putere, de cât profit și exploatare. Odată regimul schimbat, acolo guvernele n'au trebuință de unanimități parlamentare, căci nu vor să scape, de controlul opiniei publice, iar reprezentanții celor două partide nu caută să se dărime, ca la noi, cu ori-ce preț, ci în cestiunile mari sunt regulat de acord. Aci pasiunea oarbă și interesul strimpt personal sau de gașcă n'a înlocuit dreapta judecată și binele obștesc. Și fiecare nou guvern continuă opera, de unde a fost lăsată de regimul precedent. Reprezentanții naționali știu, că au un alt rol de cât acela de chindri sau de tinerime generoasă, iar țara progresează în mod real, nu se înverțește vecinic în același cerc vicios, ca la noi, unde unii dărîmă totdeauna din principiu, ceea-ce clădesc alții, cei drept, mai nici-odată după un principiu.

În țările civilizate, unde principiile politice nu sunt o minciună convențională, schimbarea guvernului nu poate avea nici o înrîtură asupra conștiinței cetățenilor, rămânând fiecare la locul său și cu convingerile de mai înainte. La noi, din potrivă, fie-

care schimbare de regim produce o adevărată desorganizare în partidul din opoziție și majoritatea — ca să nu zic unanimitatea — alegătorilor trece regulat cu noul guvern, indiferent de pretensele lui principii politice. Împregiurarea aceasta, grație căreia toate guvernele noastre au imense majorități parlamentare, supără tot așa de mult pe opoziție, pe cât de mult bucură pe guvern, fără să se gândească vr'un partid să înlăture răul. Și nici n'au trebuință, câtă vreme fiecare guvern dispune după plac de aceasta așa zisă zestre guvernamentală. Apoi la noi schimbarea guvernelor nu e produsă mai nici odată de nevoile țării, ci aproape totdeauna de nemulțumirile personale sau de abuzurile singuraticilor, cari se cred dispensați de ori-ce răspundere. Convingerea mea însă este, că toată vina zestrei guvernamentale o poartă numai conducătorii politici, nici decum alegătorii simpli: dela cap se împute peștele. Partidele noastre politice n'au principii, n'au programe; alegătorii, pe a căror spinare se practică această politică detestabilă, știu din experiență, că cu regimurile nu se schimbă de cât firma sau eticheta, marfa rămâne aceeași. Și după-cum politicianii celor două partide își fac alternativ treburile lor și ale rudelor lor, fără nici o răspundere directă către alegători, tot astfel și aceștia la rîndul lor ca

oameni practici, caută să-și facă și ei interesele succesiv cu toate guvernele, fără considerație de firmă. Cred că nimic mai logic și mai natural de cât aceasta. Adecă cum? N'au conducătorii principii politice, pentru-ce le-ar avea bietul alegător, în capul căruia se sparg toate? Să nu mi se răspundă, că fiecare partid își are programul său, căci eu nu judec pe nimeni după vorbe ci după fapte. Iar cari sunt aceste fapte, le cunoașteți cu toții din proprie experiență.

Partidele noastre politice, deși așa de sărace în adevărați oameni de stat, nu numai nu ved nici o greutate în conducerea afacerilor publice, dar' sunt în stare să facă moarte de om pentru putere. La noi toți se cred capabili să guverneze statul, după-cum toate servitoarele se dau de bucătărese, fără să fi gătit vr'o dată!

Pentru ajungerea puterii, n'au nici un scrupul, n'aleg mijloacele, nu le pasă, chiar dacă ar trebui să-și sacrifice cinstea personală sau pretensele lor principii politice. Scopul scuză mijloacele. Promit marea cu sarea, se angajază în cestiunile cele mai sfinte, ca să le renege și tradeze a doua zi după putere.

Odată ajuns partidul în fruntea afacerilor publice, prima lui grijă este, să dărime dintr'un condeiu, tot ce-a făcut celalalt, fără

31 Decembrie 1903, au trecut prin mâinile noastre sub titlul taxe de înscriere, taxe à 60 bani după casurile de moarte, interese după depuneri, dăruiri în memoria iubiților reșoși, rescumpărări de felicitări etc., suma totală de cor. 10.218.21, din cari cor. 1018 taxe de înscriere à 2 cor. dela 509 membri, cor. 7877.60 taxe à 60 bani după casurile de moarte; cor. 30 diferețe dăruiri; cor. 302.14 interese după depunerile proprii și cor. 46.70 interese după depunerile fondului »Asilului«;

sub titlul ajutoare am plătit suma de cor. 4886.50, după 45 casuri de moarte;

dispunem de suma de cor. 149.16 în număr; cor. 564.06 elocare la »Albina« și cor. 3000 în scrisuri fonciare »Albina« sau în total de cor. 3704.22, cari; formează averea proprie a Reuniunii;

fondul »Asilului«, întemeiat în 1900 cu chemarea de a încălzi și nutri cu timpul orfanii și neputincioșii noștri, la 31 Decembrie 1903, dispune în total de cor. 878.05 depuse la institutul de credit și economii »Albina«, el în intervalul dela 1900—1903 a primit sub titlul 10% detragere din ajutoarele după 45 casuri de moarte suma de cor. 488.65; competențele directorului P. Lucaș dăruite cu cor. 180 ale secretarului Vic. Tordășianu de asemenea dăruite cu cor. 135, alte daruri cor. 27.70 și interese după depuneri cor. 46.70;

averea proprie a Reuniunii cu a fondului »Asilului« reprezintă suma de cor. 4582.27;

din gruparea membrilor reșoși după pozițiunea socială și după ocupațiune, rezultă, că nu mai puțin de 31 membri au aparținut clasei muncitorilor, 3 clase meseriașilor și 11 clase așa zise inteligenței. E vedită deci marea binefacere, ce reuniunea noastră o revarsă asupra clasei celei mai lipsite și mai avasate la ajutor asupra clasei muncitorilor, mare parte zileri. Moștenitorii membrilor noștri reșoși, prin aceste ajutoare, primite nu odată, când lipsa era mai mare; când casul de moarte pe cei mai mulți i a surprins fără a avea vr'un singur ban în casa lor, pe lângă că au fost în pozițiune de a-și împlini cu sfințenie suprema datorință creștinească, de a face iubitului reșosat o înmormântare vrednică și costată, dar' în multe casuri minorii și veduvele, lipsite de părinți respective de soți, și-au acoperit și alte trebuințe. Inte membrii reșoși au fost și de aceia, cari străini în Sibiu și neavând pe nimenea și nici un fel de avere, — astrucarea cuvințioasă a rămășițelor lor pământești s'a făcut sub

ingrijirea direcțiunii. aceste constatate în genere, trecem la activitatea din 1903.

În cursul acum amintitului an am solvit ajutoare după următorii 16 membri reșoși și anume după

1. Ana N. Stângaci, decedată la 3 Ianuarie 1903.

2. Ana Crețar, decedată la 29 Ian. 1903.

3. Dr. D. P. Barcianu, referent consistorial, decedat la 17 Februarie 1903.

4. Alexandru Murășan, econom, decedat la 6 Martie 1903.

5. Elena Micu, decedată la 4 Martie 1903.

6. George Simtion, econom, decedat la 16 Martie 1903.

7. Constantin Rența, econom, decedat la 25 Martie 1903.

8. Maria G. Lomnășan, decedată la 27 Martie 1903.

9. Maria Zidu n. Boer, veduvă de funcționar de bancă, decedată la 29 Aprilie 1903.

10. Lazăr Negrilă sen., econom, decedat la 1 Maiu 1903.

11. Nicolae Moise, ziler, decedat la 3 Maiu 1903.

12. Ioan Trifan, muncitor de zi, decedat la 9 August 1903.

13. Alexandru Tăban, econom, decedat la 9 August 1903.

14. Zaharie Boiu, asesor consist. emer., decedat la 6 Noemvrie 1903.

15. Maria Stoica n. Iosif, decedată la 21 Decembrie 1903 și

16. Maria Feldiorean, decedată la 28 Decembrie 1903.

Prin aceste date se învederează, că cele mai puține casuri de moarte se ivesc în cursul lunilor de vară și cele mai multe în lunile de iarnă, când cea mai mare parte a membrilor din clasa muncitorilor lipsită e de mijloace bănești, lucru, ce pricinuește și el însemnatele restanțe de taxe dela închirierea anului.

Ajutorul, oferit membrilor reșoși în 1903, a fost de cor. 1825, din cari s'au detras în favorul fondului »Asilului« și s'au depus în libelul respectiv cele 10% statutare cu cor. 182.50 cum și o diferență de 10 bani, necontentată în a. tr.

În cursul anului 1903 s'au primit 34 membri noi, cari au solvit taxa de înscriere cu câte 2 cor. și rescumpărând câte 3—10 casuri de moarte, au fost trecuți în locul membrilor reșoși respective în locul celor repășiți și excluși.

(Va urma.)

să pună altceva mai bun în loc sau să se gândească, că clădirea dărmată a costat poate milioane pe biata țară. Principiul său este: ardă moara numai să piară șoarecii. Apoi, par-că n'am fi cu toții fiii aceluiași popor și cetățenii aceluiași stat, noul guvern începe o goană vandalică în toată țara. Preinții adversari politici sunt scormoniți din toate unghiurile, trântiți la pământ, iar procesele de contravenție și tot felul de șicane politico-administrative curg droaie pe capul bieților cetățeni nevinovați. Curat ca în timpul tătarilor!

Nai crede, că ai a face cu guvernele legale ale țării, ci mai curând cu niște cuceritori străini, sau cu creditorii fanarioți de odinioară, cari, după-ce jefuiau țara spre a-și scoate datoriile, plecau cu pungile pline la Stambul, adică se retrăgeau în opoziție, cum am zice astăzi.

Și vandalismul acesta este cu atât mai sălbatic, cu cât un partid se pretinde mai liberal sau mai democrat! O lume întreagă de oameni nevoiași și cinstiți este lăsată pe drumuri.

Și pentru-ce toate acestea, când principii politice nu există, iar triumful electoral este totdeauna a guvernului?

Triumful electoral! Ce vorbă deplasată!

Dar' cum se n'ai triumf, când principiile lipsesc și totuși: »Guvernul și agenții lui oficiali se aruncă cu cea din urmă turie și sălbătăcie în alegeri, secuestrează alegătorii, îi aduce cu trenuri speciale, îi desbracă și îi trimite la vot cu giandarmi; bate, frânge brațe, scoate ochi, sparge capete; fură cărțile de alegător și plicurile de vot, face să funcționeze suveica, pune să voteze persoane străine și fără drept de vot, pune în urne mai multe voturi de cât votanți, bate, falsifică, varsă sânge și.... alege«. Așa ne spune Monitorul oficial al unui partid de ale noastre (c. f. V. N. 14 Iunie 1899). Iată un întreg program de luptă electorală! Apoi se nu reușești?

Guvernele, conduse de asemenea principii solide — am putea zice chiar contondente — merg firește din greșală în greșală. Opoziția este la post și cere socoteală guvernului. Răspunsul este formulat din opoziție: nu știu, n'am văzut. Dacă greșelile sunt de așa natură, că nu pot fi tăgăduite, răspunsul constant și invariabil al guvernului este tot atât de sdrobitor: »Și voi ați făcut același lucru, când ați fost la putere« și opoziția este desarmată!

(Va urma.)

NOUȚĂȚI

Conferențele învățătorești din arhidieceza Sibiului. Ex. Sa Archiepiscopul și metropolitul Ioan Meșianu a îndreptat un cercular către toate oficiile protopresbiterale și parohiale și către toți învățătorii dela școalele confesionale populare din arhidieceza sa, prin care le aduce la cunoștință că în conformitate cu dispozițiile Statului Organic, consistorul arhidieceșan ordonează ținerea conferențelor învățătorești pentru anul 1904 în zilele 23, 24 și 25 April st. v. La aceste conferențe sunt îndatorăți a lua parte toți învățătorii și toate învățătoarele dela școalele ortodoxe populare confesionale. Arhidieceza rămâne și pe mai departe împărțită în 17 cercuri. Comisari consistoriali sunt numiți: la Brașov Andrei Bârsanu profesor la școalele comerciale, la Făgăraș Iuliu Dan protopresbiter tractual, la Sibiu asesorul consistorial Nicolae Ivan, la Seliște profesorul la gimnasiul din Brașov Dr. Iosif Blaga, la Sebeșul-Săsesc protopresbiterul din Seliște Dr. Ioan Stroia, la Hațeg secretarul consistorial Dr. George Proca, la Orăștie directorul la școala civilă de fete a Asociațiunii Dr. Vasile Bologa, la Dobra profesorul gimnasial din Brad Dr. Pavel Opiș, la Brad protopresbiterul tractual Vasile Dămian, la Abrud referentul școlar la consistoriul arhidieceșan Lazăr Triteanu, la Salciva-de-sus protopresbiterul tractual Vasile Gan, la Sebeșul-mare cand. de prof. catechet în Cluj Marcu Jantea, la Borgo-Bistrița profesorul gimnasial din Năsăud, Gregoriu Pletos, la Libotin protopresb. spiritual la penitenciarul din Gherla Gavriil Hango, la Gernesig asesorul consistorial Dr. Miron E. Cristea, la Mediaș asesorul consist. Mateiu Volleanu, la Daneș directorul școalei comerciale din Brașov, Arsenie Vlaicu.

† **Necrolog.** Subscriții cu inima frântă de durere, aducem la cunoștință trecerea ne-așteptată din viață a domnului Dr. Iuliu Bonts, notar public regesc în Hunedoara, care s'a întâmplat în 25 l. c. în Lipova, în etate de 43 ani a vieții sale. Osemintele scumpului defunct s'au așezat spre vecinică odihnă după ritul gr.-ort. în 28 Febr. la 3 ore după amiază din morgua cimiterului de sus, în cripta familiară din Arad.

A r a d, 27 Februarie n. 1904.

Să-i fie țărina ușoară! Părinți: Dimitrie Bonts, consilier și notar public regesc Iulia Bonts născută Missits de Zamobor. Fică: Flora Bonts, soră: Ana Bonts, măritată Dr. Aurel Demian. Cumnat: Dr. Aurel Demian.

La fondurile »Reuniunii sodalilor români din Sibiu« au intrat următoarele daruri și anume: parochul Ioan Oțoiu din Aciliu, dăruiește întru eternizarea memoriei soției sale Ana I. Oțoiu n. Rusu, fondului veduvei și orfanilor suma de 2 cor.; la același fond s'au adus cor. 23.20 din darurile făcute în memoria mult regretatului Andreiu Balteș; binefăcătorul Vasile Cora de Vist, proprietariu în Vistea-inferioară, dăruiește fondului »Masa învățăcelilor meseriași« suma de 10 cor.; notariul reuniunii Ioan Apolzan și bibliotecariul Nicolae Stoica, dăruiesc fondului Dr. D. P. Barcianu pentru ajutorarea sodalilor lipsiți de lucru, venitul curat rezultat la petrecerile de joc, arangiate Dumineca sub a lor conducere, cu suma de 41 cor.; ear' la fondul de 20 bani pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare au dăruit măestrul franzelar Petru Moga, în memoria regretatului Ioan Rășca, fost măestru pantofar și controlor a »Reuniunii, 2 cor.; parochul Nicolae Bârgălăzan (Porumbacul-de-sus) 34 bani, Ilie Terhilă, paroch (Vorumloc) 40 fileri, Petru Juga jun., paroch (Tilișca) 50 fileri; Iosif Goga, paroch (Reșinari) pentru sine și pentru numeroasa sa familie, 2 cor.; Ioan Vințel, paroch (Ocna), Sabin Cerbu, paroch (Păreș), Nicolae Borza, paroch (Viștea inf.), Demetriu Săcărea, paroch (Tălmăcel), Trandafir Dragomir, paroch (Arpașul-inf.), George Cutean, paroch (Oarda-de-jos) pentru sine și soția sa Adolfină; Maniu Lungu, paroch (Reșinari), Nicolae Șurean, paroch (Rusciori), Constantin Prie, paroch (Săcădate), Ioan Călniceanu, paroch (Vâlcele-rele), fiecare câte 1 cor.; George Romanul, protopresbiter

(Deva) pentru sine și pentru soția sa Emilia n. Papiu și pentru fiii lor Aurel și Cornel, în total 1 cor.; Dr. Aurel Ciatu, medic (Piski) 2 cor. și Vic. Tordășianu, 10 bani.

† **Necrolog.** Capitulu bisericeii catedrale gr.-cat. din Lugoj cu adâncă întristare face cunoscut, că Reverendissimul Domn MICHAEL GIAN, Cartopilace sau cancelar și canonic al bisericeii Catedrale din Lugoj, Decan al Hunedoarei, Examinator prosinodal, Asesor, al S. Scaun consistorial, etc. După un morb greu, provăzută cu sf. sacramente, a repausat în Domnul la Bogșa, — locul său natal — în 26 Februarie 1904 la 9 ore seara, în anul al 70-lea al etății și al 5-lea la canoniciei sale. Osămintele-i s'au înmormântat în Bogșa-montană în 28 Febr. la 2 ore p. m. eară, sf. Liturgie pentru sufletul adormitului se va ținea în biserica Catedrală Sâmbătă în 5 Martie a. c. Fie-i țărina ușoară și memoria eternă!

Lugoj, în 27 Februarie st. n. 1904.

— **Ungaria e a jidovilor.** Sub acest titlu publică »Alkotmány« datele statistice despre pământul, ce e în mâna jidovilor ca proprietari și arăndași în Ungaria. Datele le scoate din cartea lui Petrassevich Géza: »Proprietarii și arăndașii jidovi în Ungaria«. După datele acestea în Ungaria sunt 2788 jidovi, cari au peste 100 jugere și au laolaltă 2,619.300 jugere. La proprietari jidovi mici [sub o sută jug.] sunt 1,200.000 jug., așadar aproape 4 milioane jug., de pământ sunt ale jidovilor. Ei fac 4.43% din populație și au 8.18% din pământ; mai mult ca statul, care are 2.7 milioane; mai mult ca toate bisericile, cari au 2.4 milioane și mai mult ca fidei comisarii, cari au 2 și 3 a zecea milioane și mai mult decât toți aceștia laolaltă. Din 4861 arăndași, jidovi sunt 3170 și aceștia lucră 3,350.740 jug., cari cu a arăndașilor de sub 100 jug., fac preste 4 milioane jug. Astfel 37.5% din pământul, ce se lucră, e în mâna jidovilor.

Nevasta și banii. »Foaia Poporului« scrie: Căpitanul de poliție din Budapesta a primit Duminecă următoarea depeșă dela economul Nagy Bálint din comuna Lajosmizse:

»O cătană din regimentul 32 mi-a răpit nevasta și banii. Rog pe domnul căpitan a-mi trimite acasă cu »șupas« și nevasta și banii«.

Subscris: Nagy Bálint.

Se vede că s'ermanul om n'a știut îngrijii destul nici de nevastă, nici de bani.

Mulțumită publică.

Cu ocaziunea concertului împreunat cu producțiune teatrală și dans predat de corul bis. gr.-or. din Tâmpa, în »Ciarda dela podul Simeriei«, au binevoit a suprasolvi următorii d-ni și d-ne: P. St. D. Dionisie Popoviciu, notar cercual în Băcia: 2 cor. O. D. Andreiu Truca, preot în Simeria: 1.80 fil. O. D. Manasie Iar, preot în Toltia: 1 cor. 20 fil. On. D. N. Șinca, preot în Biscaria: 1 cor. 80 fil. Dl I. C. Schiller, inv. în Sânt-Andreș: 1 cor. Dl N. Rusaliu: 1 cor. N. N. 60 fil. D-na Dengel Frigyesni: 40 fil. D-na Ecaterina Marina: 40 fil. D-na Maria Vitan: 40 fil. Dl Petru Mircea: 1 cor. Dl Vitán István: 40 fil. Dl Berecz Károly: 40 fil. D-na Rákosi N. 40 fil. Dl August Rákosi 80 fil. Dl Bvram Budoiu, inv. în Petreni: 80 fil. Dl. Iosif Rus: 60 fil. D-șoara N. Szuszka: 1 cor. 60 fil. Dl Alex. Bartos: 20 fil. Dl Barczikzy Jenő 20 fil. și Dl Octavian Muntean: 60 fil. Primească susnumiții d-ni și d-ne și pe această cale sincerile noastre mulțumite.

Tâmpa, la 16 Febr. n. 1904.

În numele corului din Tâmpa Ioan Sântimbrean, jun. inv. gr.-or.

Adio de despărțire.

Neputându-ne lua în persoană rămas bun dela toți prea stimații cunoșcuți și mulți iubii prietini, îi rugăm pe calea aceasta să primească sincere mulțumiri pentru stima și dragostea, ce ni-au arătat totdeauna, și cari, ne rugăm, să ni-le păstreze și pe mai departe.

Orăștie, 26/II. 1904.

Familia Petru P. Barțiu.

„THE STANDARD“

fundată în anul 1825.

Efectuește

Asigurări de viață pe lângă condițiuni foarte favorabile.

Incasso anual Coroane: 32.000.000— Dividende solvite Cor.: 170.000.000—
Avere proprie: „ 260.000.000— Despăgubiri de viață „ 520.000.000—

Agentura generală pentru Transilvania: Cluj, Strada Ferencz-József Nr. 17.

Filială pentru Ungaria:

Budapesta, Strada Kossuth-Lajos Nr. 4 în palatul Standard (Casa proprie).

6—50

Centrala generală: **Edimburg** (Anglia).

MAGAZIN DE CUCURUZ

Subscrisul, aduc la cunoștința On. public din Orăștie și jur, că am deschis magazin de cucuruz în casele d-lui **Gustav Wagner**, vis-à-vis de judecătoria cercuală, cucuruzul e de calitate cea mai bună din **România și Bănat**. Cu prețurile cele mai moderate.

Rugându-mă pentru binevoitorul sprigin, mă semnez

Cu toată stima:

ILIE CIMPORESCU

4—5

Bani! Bani! Bani!

Subsemnata întreprindere de credit stă în legătură cu cele mai mari bănci din țeară și exoperează

— **împrumuturi pe pământuri și edificii** —

cu cele mai favorabile condiții și cu cele mai ieftine interese, și anume pe termen de 10—70 ani cu 2%—5³/₄%.

Credit personal cu garanți și obligație pe 5—10 ani.

La funcționari de stat, comitat și oraș, precum și la oficeri, credit simplu și fără garanți.

— **La dorință servim cu informațiuni, rugând marcă postală.** —

„**PECUNIA**“

11

întreprindere de credit, Sibiu (Nagyszeben).

Lemne de zidiri și scânduri.

Subsemnatul aduc la cunoștința on. public, că sunt provăzută din nou cu un bogat deposit de **lemne de zidiri și scânduri**, precum sunt: **grinzi, vanturi, căpriori** și tot felul de material de lemn.

Depositul meu se află în **Orăștie** (Strada Pricazului, casele Dlui V. N. Bidu) și o filială la **Geoagiu**.

Se trage luarea aminte a on. public, că toate lemnele de clădire sunt acurate din marele deposit de lângă Brașov, și anume, brad adus pe osie, ear' nu plutit.

Materialul bun și prețurile moderate sunt deja cunoscute.

Cu toată stima

19—

Ferencz & Weinberger.

Avis!

Se aduce la cunoștința onoratului public din Orăștie și jur, că

Apa minerală „Dacia“

de acum înainte au luat-o în întreprindere pentru vânzare dl **Gustav Zobel**, comerciant în Orăștie.

Atât pentru privați cât și pentru hoteluri apa se vinde:

O sticlă de 1 litr. cu . . . 12 bani.

15—

O sticlă de 1/2 litr. cu . . . 9 bani.

Hotelierii sunt îndreptățiți a o vinde: sticla de 1 litr. cu 24 bani și de jumătate litr. cu 18 bani.

Insertiunile și reclamele sunt sufletul comerțului!

Insertiuni și reclame cu prețuri moderate se primesc la administrația foii „Activitatea“.

Nou! Lampă electrică de busunar

cu mecanism american indispensabilă pentru ori-ce economie casnică.

Să poate purta și în busunar, e durabilă, comodă și corespunzătoare.

La fiecare e de lipsă pentru luminarea chitilor, treptelor, ambitelor și localităților laterale.

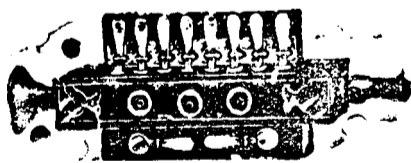
Pentru oficeri la exerciții, pădurarilor și vânătorilor pentru serviciu de noapte e tare acomodată; pentru turiști sunt indispensabile, pentru medici și moașe cu ocaziunea vizitelor de noapte. In fabrice,

mori, pivnițe și depozite unde se păstrează materii explosive, sunt de mare însemnătate, pentru călători ce sosesc noaptea sunt neprețuite. Pentru economie este o bucurie. Nu sunt în urma ei picături de lumină pe padiment și covoare. Pe proprietari și economi îi păzește de atacuri și foc; cu aceasta te poți sui și noaptea în pod unde se păstrează nutrețul. — E sigură contra focului. Se poate folosi de mai multe mii de ori și dacă cu timpul arde stratul, pentru 1 coroană 20 fileri subministrăm altul nou. **Prețul 4 coroane.**

Cu reflector și linte măritoare executată foarte fin 5 cor. — **Strat de rezervă 1 cor. 20 fl.**

(227) Se trimit cu rambursă de 7—52
Stabilimentul Central alui **IOSIF AUFFENBERG**
BUDAPEST, Strada Profeta 5.

Minunat instrument musical!

Pe „Flöthophon“ poate cânta ori cine melodii, marșuri și dansuri, fără a cunoaște notele. Societăților, turiștilor, e foarte recomandat de petrecere. Tonul lui e fermecător.

Acest minunat instrument musical

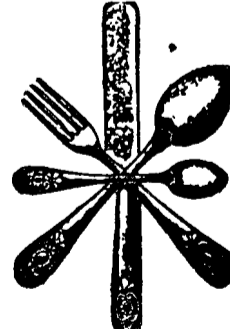
are 10 clape, 20 tonuri, 2 clape de bas și pentru 3 cor. se capătă în formă elegantă. 3 bucăți costă 8 cor. „Flöthon“ mai puternic, cu ton fermecător, costă 5 și 6 coroane.

Cu rambursă trimite

Centr. lui Auffenberg József
Budapest, VI., Proféta-u. 5.

Cumpărare ocazională!

— **32 bucăți numai 6 fl.** —

In urma prea marei deposit al unei fabrici de obiecte de metal, sunt încredințat să vind marfa acestia în prețul cu care se face. Spedez dară, până când depositul sustă, contra ramburs:

6 bucăți linguri de supă din cel mai fin argint de gloria, 6 furcuțe (furcuța într'o bucată) din cel mai fin argint de gloria, 6 cuțite din cel mai fin argint de gloria, 12 lingurițe de cafea din cel mai fin argint de gloria; 1 sitită de străcurat laptele și 1 sitită de străcurat supa. — **32 bucăți cari costă numai 6 fl.**, toate noue și bune și frumos poleite. Acestea mai de mult au costat 25 fl.

Argintul de gloria este un metal cu totul alb, care se inlocuește cu cel mai scump argint, și ca unul fiecare să fie convins despre adevăr, mă oblig a remite banii numai de cât dacă marfa nu ar conveni. — Garnitura e cel mai potrivit dar de cununie, și nu trebuie să lipsească din nici o casă.

Singur expeditor este: **Iosif Auffenberg's Centrale**
(226) 7—52 Budapesta VI., Strada Proféta nr. 5

Comandele se trimit spedând banii înainte sau contra ramburs.